

Aanvraagformulier

Verzoek tot een Vangnetuitkering Participatiewet over 2016

Het verzoek is ingediend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente

____Haaksbergen_____

over het uitkeringsjaar 2016

Datum: ____ 4 juli 2017_____

Ondertekening:

De secretaris,

ME H. de Groot

Inhoudsopgave

Toelichting	3
1. Globale analyse tekort	4
2. Informatie gemeenteraad.....	9
3. Opvattingen van de gemeenteraad.....	10
4. Maatregelen 2016	11

Toelichting

Inleiding

Met de wijziging van het Besluit Participatiewet per 1 januari 2017 is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet kan indienen. Daarbij is toegelicht dat reeds vanaf aanvragen tot vangnetuitkering over 2016 geldt dat deze niet meer vormvrij kunnen worden ingediend. Met deze aanscherping kan de beoordeling door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet aanzienlijk efficiënter plaatsvinden, terwijl de extra belasting voor de aanvragende gemeente minimaal zal zijn. De indiening geschiedt via de website van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet (www.toetsingscommissievp.nl)

Via het voor 2016 vastgestelde aanvraagformulier verstrekt het college alle informatie die de toetsingscommissie nodig heeft om het recht op vangnetuitkering over 2016 te kunnen beoordelen. Het is hierbij nadrukkelijk de bedoeling dat het college alle relevante informatie in het aanvraagformulier vermeldt, zonder verwijzing naar andere brondocumenten.

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

In te vullen format VU 2016

Hierna dient het college aan te geven dat voldaan is aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 10a van het Besluit Participatiewet, voor het recht op vangnetuitkering over het uitkeringsjaar 2016.

1. Globale analyse tekort

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de globale analyse is van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Toelichting:

Voor een goede beoordeling door de toetsingscommissie is het van belang dat u afzonderlijk informatie verstrekt over onderdelen van het beschreven vereiste.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

Onderstaande tekst is overgenomen uit de stukken die de gemeenteraad zijn aangeboden.

a. Mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort																							
i. Omvang tekort. Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke <i>omvang</i> van het tekort in 2016?																							
Onlangs is het definitieve BUIG budget door het ministerie SZW voor 2016 bekend gemaakt. Voor Haaksbergen is dat € 4.561.841. De prognose voor het gehele jaar 2016, gebaseerd op de gerealiseerde cijfers tot en met de maand september, laat een tekort zien van € 931.535 (dit is de stand per 1 oktober 2016).																							
Berekening geprognosticeerd tekort BUIG 2016 (bedragen op jaarbasis)																							
<table border="1"><thead><tr><th colspan="2">Tekort BUIG 2016</th></tr></thead><tbody><tr><td>BUIG budget (definitief)</td><td>4.561.841</td></tr><tr><td>Uitgaven Participatiewet (prognose)</td><td>5.586.876</td></tr><tr><td>Uitgaven Bbz-starters (prognose)</td><td>20.000</td></tr><tr><td>Totale kosten BUIG</td><td>5.606.876</td></tr><tr><td>Baten Participatiewet incl. loaw/z</td><td>103.500</td></tr><tr><td>Baten Bbz starters</td><td>10.000</td></tr><tr><td>Totale netto kosten</td><td>5.493.376</td></tr><tr><td>BUIG budget</td><td>4.561.841</td></tr><tr><td>Tekort</td><td>-931.535</td></tr><tr><td>Percentage tekort</td><td>-20,4%</td></tr></tbody></table>		Tekort BUIG 2016		BUIG budget (definitief)	4.561.841	Uitgaven Participatiewet (prognose)	5.586.876	Uitgaven Bbz-starters (prognose)	20.000	Totale kosten BUIG	5.606.876	Baten Participatiewet incl. loaw/z	103.500	Baten Bbz starters	10.000	Totale netto kosten	5.493.376	BUIG budget	4.561.841	Tekort	-931.535	Percentage tekort	-20,4%
Tekort BUIG 2016																							
BUIG budget (definitief)	4.561.841																						
Uitgaven Participatiewet (prognose)	5.586.876																						
Uitgaven Bbz-starters (prognose)	20.000																						
Totale kosten BUIG	5.606.876																						
Baten Participatiewet incl. loaw/z	103.500																						
Baten Bbz starters	10.000																						
Totale netto kosten	5.493.376																						
BUIG budget	4.561.841																						
Tekort	-931.535																						
Percentage tekort	-20,4%																						
Toelichting:																							
<ul style="list-style-type: none">- In bovenstaande tabel is het definitieve BUIG budget weergegeven.- De uitgaven Participatiewet betreffen de uitgaven bijstandsuitkeringen inclusief loaw en loaz.- De uitgaven aan Bbz starters betreffen uitkeringen levensonderhoud aan beginnende ondernemers.- De baten betreffen de terugvorderingen op de uitkeringen.- De netto kosten zijn de uitgaven bijstand, loaw, loaz en Bbz starters minus de terugvorderingen.- Het tekort is het BUIG budget minus de netto kosten.																							
Voorlopige berekening vangnetuitkering 2016																							

Berekening Vangnetuitkering				
Tekort	€	931.535		
BUIG budget 2016	€	4.561.841		
1e 5% BUIG budget	€	228.092		
10% BUIG budget	€	456.184		
		<i>Treden vangnet</i>	<i>Vergoeding</i>	<i>Bedrag vangnet</i>
1e 5% BUIG (eigen risico)	€	228.092	0%	= € -
2e 5% BUIG (50% vangnet)	€	228.092	50%	= € 114.046
Tekort boven 10% BUIG (100% vangnet)	€	475.351	100%	= € 475.351 +
Vangnetuitkering				€ 589.397

Toelichting:

De vangnetuitkering wordt berekend over treden van het BUIG budget. De eerste 5% van het BUIG budget (5% van € 4.561.841 = € 228.092) is voor eigen risico van de gemeente. Over het deel tussen de 5% en 10% van het BUIG budget wordt 50% vergoed (5% van € 4.561.841 * 50%). Het overige deel tekort boven de 10% van het BUIG budget (€ 931.535 minus € 456.184 = € 475.351) wordt voor 100% vergoed.

NB: Het betreft hier berekeningen op basis van een prognose. De werkelijke bijstandsuitgaven en de baten over 2016 kunnen hoger of lager uitvallen, de hoogte van de vangnetuitkering dus ook.

Vangnet of vergoeding per inwoner

Voor 2016 geldt dat er of een vangnetuitkering wordt verstrekt of dat er een bedrag van € 30 per inwoner van de gemeente wordt vergoed, afhankelijk van hetgeen voor de gemeente de gunstigste toepassing is. Haaksbergen heeft momenteel zo'n 24.300 inwoners. De totale vergoeding op basis van het aantal inwoners is dus 24.300 * € 30 = € 729.000. Dat is meer dan de, op basis van de nu beschikbare gegevens, berekende vangnetuitkering van € 589.397. Op basis van de huidige cijfers zou dus een aanvulling van € 30 per inwoner gunstiger zijn.

ii. **Mogelijke oorzaak tekort**

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke oorzaak van het tekort in 2016?

Analyse van het tekort

Ter onderbouwing van de aanvraag in 2016, zijn de volgende punten toegelicht die mede ten grondslag liggen aan het tekort op het BUIG-budget:

- In het verdeelmodel wordt geen rekening gehouden met inwoners in instellingen die soms ook een beroep doen op bijstand.
- De instroom van uitkeringsgerechtigden vanuit andere gemeenten naar Haaksbergen.
- De geografische ligging van Haaksbergen, dicht bij de Duitse grens, waardoor de arbeidsmarkt voor met name laagopgeleiden wordt begrensd.
- De aanwezigheid van verhoudingsgewijs veel conjunctuurgevoelige industrie- en bouwbedrijven.
- Een bijstandspopulatie waarvan een groot deel alleenstaand is. Bij deze groep is het risico op sociale uitsluiting groter.
- En groot deel van de bijstandspopulatie is allochtoon.
- Ruim de helft van de bijstandspopulatie is laagopgeleid.
- Veel uitkeringsgerechtigden geven aan één of meerdere beperkingen te hebben.

Instream

De instroom in de bijstand betreft over het algemeen mensen die niet makkelijk zijn te re-integreren. In de onderstaande tabel is de instroom van januari tot en met de maand september 2016 opgesplitst in de reden van bijstandsafhankelijkheid. Statushouders vormen 29% van de instroom in de bijstand. Dit betreft een groep mensen die als gevolg van het niet machtig zijn van de Nederlandse taal en het over het algemeen lage opleidingsniveau niet snel naar de arbeidsmarkt is te leiden. Voor de bijstandskosten over 2016 voor deze groep mensen wordt via een landelijke regeling een voorschot aangevraagd bij het ministerie SZW. Dit voorschot heeft de vorm van een lening en heeft geen invloed op de berekening van de vangnetuitkering.

De mensen die zijn ingestroomd met reden 'geen inkomen' betreft een groep bijstandsgerechtigden die vaak kampt met psychosociale problematiek en die ingeteerd heeft op spaargeld of is geholpen door familie en vrienden om in de kosten van het bestaan te voorzien. Ook voor het grootste deel van deze groep geldt dat ze een grote afstand heeft tot de arbeidsmarkt hetgeen de uitstroom op korte termijn belemmert.

Instream opgesplitst naar reden van bijstandsafhankelijkheid

Instream Haaksbergen		
Reden instroom	Aantal	Percentage
Statushouder	22	29%
Geen inkomen	15	20%
Verhuizing	8	11%
Einde WW	6	8%
Inkomen onder norm	5	7%
Ingeteerd op vermogen	5	7%
Beëindiging studie	4	5%
Gescheiden	3	4%
Opname inrichting	2	3%
Ontslag uit detentie	2	3%
Overlijden partner	1	1%
Einde WIA	1	1%
Teruggekeerd uit Irak	1	1%
Totaal:	75	100%

De bovenstaande analyse van de instroom is een indicator van de samenstelling van de bijstandspopulatie. Het betreft voor een groot deel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die niet op korte termijn zijn te re-integreren. We zetten als gemeente vol in op het verkleinen van deze afstand en op de uitstroom.

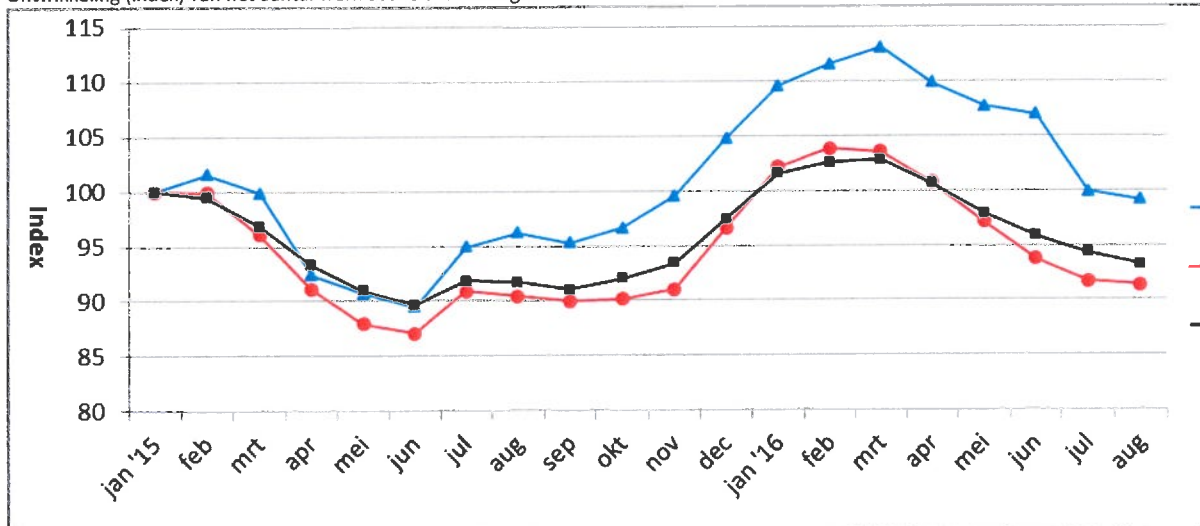
Prijs per uitkering

Dat het tekort nog hoog is kan tevens aan de prijs per uitkering liggen. Deze is hoger in vergelijking met de prijs per uitkering in de gemeenten Borne en Hengelo. De prijs per uitkering (het bijstandsbedrag inclusief werkgeverslasten minus de inkomsten van o.a. arbeid) wordt onder meer bepaald door de samenstelling van het bestand (alleenstaanden, gehuwden, etc.) en de inkomsten (uit arbeid, alimentatie, overige uitkeringen zoals WW) die op de uitkering in mindering worden gebracht. Onder 'overige maatregelen' verder op in deze rapportage wordt beschreven dat we gaan onderzoeken of er mogelijkheden zijn de prijs neerwaarts bij te stellen.

WW ontwikkeling

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het aantal werkloosheidsuitkeringen voor Haaksbergen, Twente en Nederland weergegeven. Te zien is dat vanaf januari 2015 het aantal WW-uitkeringen in Haaksbergen sterker is toegenomen dan het aantal WW-uitkeringen in Twente en Nederland. Een deel van de WW-gerechtigden stroomt door naar de bijstand. Daarnaast is het aantal WW uitkeringen een indicator voor de werkgelegenheid in Haaksbergen.

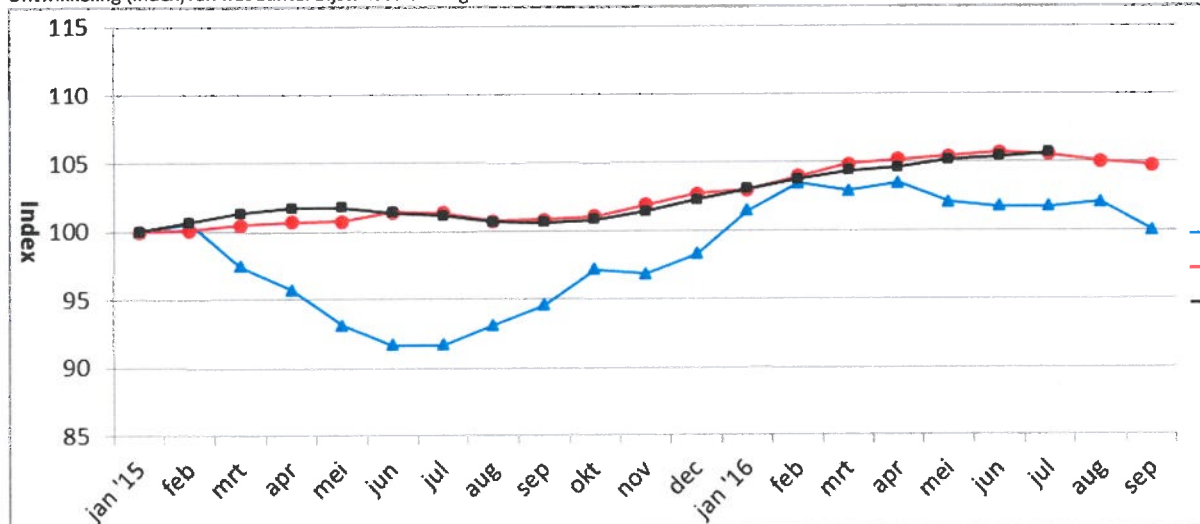
Ontwikkeling (index) van het aantal werkloosheidsuitkeringen



Bijstandsontwikkeling

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van het aantal bijstandsuitkeringen (excl. de loaw en loaz uitkeringen) weergegeven voor Haaksbergen, Twente en Nederland.

Ontwikkeling (index) van het aantal bijstandsuitkeringen¹



Het aantal bijstandsuitkeringen is in verhouding met Twente en Nederland niet sterk toegenomen. Tevens is momenteel de ontwikkeling in 2016 minder sterk dan in Twente en Nederland. Dit kan er op duiden dat de eerder ingezette maatregelen, met name de maatregelen gericht op uitstroom, effect hebben.

¹ Het bijstandscijfer voor Nederland over de maanden augustus en september is nog niet bekend (bron: CBS).

b. Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de verwachte *ontwikkelingen* van dat tekort in de komende jaren?

Het college verwacht dat de maatregelen, genomen in 2016, een gunstig effect op het bijstandsvolume voor de komende jaren.

De maatregelen voor 2016 staan in hoofdstuk 4 vermeld.

2. Informatie gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen dat het college de gemeenteraad in 2016 heeft geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1 en maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen.

Toelichting:

Hieronder verstrekt u informatie over het informeren van de gemeenteraad over uw in 2016 opgestelde analyse en de maatregelen die u reeds heeft genomen dan wel zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen. Het is niet vereist dat al in 2016 maatregelen genomen zijn.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

Datum informeren van de gemeenteraad door het college
Op welke datum heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1, én over de maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen?
30 november 2016

3. Opvattingen van de gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de opvattingen van de gemeenteraad zijn over de informatie van het college.

Toelichting:

Hieronder dient u aan te geven welke opvattingen de gemeenteraad had bij de door het college aangeboden globale analyse en maatregelen om tot tekortreductie te komen. Indien de gemeenteraad ermee heeft volstaan om de informatie alleen voor kennisgeving aan te nemen, dient u dat afzonderlijk te vermelden. Zoals reeds eerder vermeld zijn verwijzingen naar brondocumenten niet toegestaan, hetgeen ook geldt indien vergaderingen van gemeenteraad worden opgenomen op video et cetera. Mocht er alleen een video bestaan over de bespreking, dan dient u de kernpunten kort samen te vatten en hieronder weer te geven. Indien de analyse en maatregelen zijn besproken in een raadscommissie, dan dient u aan te geven hoe de kernpunten in de gemeenteraad zijn besproken of anderszins aan hem zijn teruggekoppeld.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Is de informatie besproken in de gemeenteraad?
Nee, voor kennisgeving aangenomen.
Indien de informatie is besproken in de gemeenteraad, dan kunnen de relevante onderdelen van het verslag hierna worden toegevoegd dan wel samengevat.
b. Is de informatie in de gemeenteraad voor kennisgeving aangenomen?
Ja

4. Maatregelen 2016

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen welke maatregelen zijn getroffen in het jaar waarin het tekort bestond om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert.

Toelichting:

De informatieverstrekking over dit vereiste moet u zien in de context dat het college niet verplicht is om over 2016 maatregelen tot tekortreductie in uitvoering te hebben genomen. Voor het recht op vangnetuitkering over 2016 is het toegestaan dat het college de gemeenteraad in 2016 informeert over maatregelen die zullen worden genomen en waarvan de uitvoering eerst na 2016 een aanvang neemt. Voor de beoordeling door de toetsingscommissie geeft u allereerst aan of u in 2016 maatregelen heeft getroffen gericht op tekortreductie. Indien maatregelen zijn getroffen, geeft u vervolgens aan welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert. Onder kwalificeren van maatregelen wordt verstaan het aangeven welke effecten de maatregelen hebben. Dat mag het effect zijn van alle maatregelen gezamenlijk of voor zover dit mogelijk is, het effect van elke maatregel afzonderlijk. Kwantificeren van de maatregelen is niet vereist.

Indien het voor u niet mogelijk is een effect van de maatregel te beschrijven, dan volstaat een dergelijke opmerking. Geef daarbij wel aan waarom het niet lukt een effect te beschrijven.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Zijn in 2016 maatregelen getroffen gericht op tekortreductie?
Ja
Indien ja, ga naar vraag b en c.
b. Welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen?
Maatregelen In de onderstaande paragrafen staan respectievelijk de maatregelen om de instroom te beperken, de uitstroom te bevorderen en de overige maatregelen om het tekort op het BUIG budget te reduceren. Deze maatregelen komen bovenop de geformuleerde maatregelen die in de nota van vorig jaar zijn gepresenteerd.
Instroom beperkende maatregelen
Voorlichting Een leder die zich aanmeldt voor een bijstandsuitkering wordt uitgenodigd voor de voorlichting rechten en plichten in de Participatiewet. Deze groepsgewijze voorlichting moet verplicht worden bijgewoond. Er zijn twee aparte voorlichtingen. Eén voor jongeren (< 27 jaar) en één voor mensen van 27 jaar en ouder. Voor jongeren geldt een zoektijd van 4 weken. In deze 4 weken moeten de jongeren minimaal bij 5 uitzendbureaus ingeschreven staan, elke week solliciteren en moet de jongere, indien hij geen startkwalificatie heeft, zich oriënteren op een opleiding. ² Indien de jongere de aanvraag doorzet

² Een uitzondering geldt voor bijvoorbeeld jongeren die zorgklant zijn of VSO/PRO schoolverlaters.

wordt gecontroleerd³ of de jongere heeft voldaan aan de eisen die aan de zoektijd worden gesteld. Indien de jongere niet heeft voldaan volgt er een nieuwe zoektijd van 4 weken, de begindatum van de uitkering wordt dan opgeschoven.

Aan mensen van 27 jaar en ouder die een bijstandsuitkering aanvragen wordt een aparte voorlichting gegeven. Naast de rechten en de plichten wordt in de voorlichting uitgebreid aandacht geschonken aan het actief solliciteren.

Voorlichting max. WW

Naast voorlichting aan mensen die een bijstandsuitkering willen aanvragen worden ook WW gerechtigden uitgenodigd waarvan de WW uitkering binnen enkele maanden eindigt. Naast de rechten en plichten verbonden aan de bijstand is ook standaard een ondernemersadviseur van het ROZ⁴ aanwezig om voorlichting te geven over de mogelijkheden voor zelfstandig ondernemerschap en de begeleiding die het ROZ daarbij kan bieden.

Vooronderzoek Bijzonder Onderzoek

Bij iedere aanvraag wordt een screening van de klant door bijzonder onderzoek uitgevoerd. Zo wordt de woonsituatie gecontroleerd, mede om de kostendelersnorm te bepalen. Daarnaast wordt gecontroleerd of de klant inkomsten heeft, voertuigen op zijn naam heeft staan (via de Rijksdienst Wegverkeer) of bekend is bij de Kamer van Koophandel of het kadaster. Ook wordt gekeken naar gegevens van de klant die op het internet zijn te vinden in relatie tot de eventuele bijstandsverstrekking.

Op basis van de bevindingen van het bijzonder onderzoek wordt een kort verslag gemaakt voor de klantmanager die de klant eventueel kan confronteren met de gevonden feiten. Indien twijfel bestaat over de woonsituatie wordt een huisbezoek afgelegd door de klantmanager en een medewerker van bijzonder onderzoek.

Deze werkwijze heeft een tweeledig voordeel. Ten eerste wordt voorkomen dat mensen die geen recht hebben op een bijstandsuitkering in de uitkering komen. Ten tweede wordt voorkomen dat klanten in een later stadium worden geconfronteerd met een terugvordering van een ten onrechte verstrekte uitkering.

Maatregelen 2015

De volgende maatregelen ter beperking van de instroom zijn ter onderbouwing van de vangnetuitkering voor 2015 vorig jaar gepresenteerd:

- Verbetering van de rechtmatigheid.
- Verbetering poortwachtersfunctie.
- Prestatieafspraken met Domijn.⁵

Deze maatregelen zijn nog steeds van kracht of zijn geïntegreerd in andere projecten. Voor een uitgebreide toelichting van de onderwerpen wordt naar nota nummer 2096, aangeboden in de raadsvergadering van 16 december 2015, verwezen.

³ De controle geschiedt aan de hand van bewijstukken die de jongere moet inleveren zoals inschrijfbewijzen bij uitzendorganisaties en sollicitatiebrieven, inclusief de reactie van bedrijven daarop.

⁴ ROZ: Regionale Organisatie Zelfstandigen.

⁵ Mensen, die voor de kosten van het bestaan zijn aangewezen op de bijstand, en die vanuit een andere gemeente verhuizen naar Haaksbergen, moeten voordat zij een woning kunnen accepteren eerst een voorlichting van de gemeente inzake de rechten en plichten verbonden aan de bijstand bijwonen.

Maatregelen gericht op uitstroom

Registratie SONAR

Iemand die een bijstandsuitkering aanvraagt moet dat doen via Werk.nl. Tegenwoordig wordt die persoon dan automatisch geregistreerd als werkzoekende. De basisgegevens staan dan in Sonar. Sonar is het klantvolgsysteem van het UWV dat door gemeenten gebruikt mag worden. De meerwaarde van Sonar boven het eigen klantvolgsysteem (GWS4ALL) is dat bij vacatures in WBS⁶ geschikte kandidaten kunnen worden gevonden.

Om de uitkeringsgerechtigde te bemiddelen naar werk via WBS is echter meer informatie dan de gegevens van de basisregistratie nodig. Het gaat dan om gegevens van de klant met betrekking tot het werkprofiel, zoals gegevens omtrent de opleiding, de werkervaring, eventuele beperkingen, etc..

Naar de nabije toekomst toe kan Sonar nog meer voordelen bieden. Zo zijn een aantal ondersteunende werkprocessen nog volop in ontwikkeling. Daarbij valt te denken aan de implementatie van banenafspraken, beschut werk, opname en voortgang doelgroepenregister, werkgeversdienstverlening en werkgeversservicepunten inrichten en aansluiting bij wijkteams. Op projectmatig basis wordt ingezet op het juist en volledig registreren van de uitkeringsgerechtigden zodat de uitstroombmogelijkheden optimaal kunnen worden benut. Daarbij zal ook zorg worden gedragen voor het actueel houden van het werkprofiel. Daarnaast gebruiken we in Haaksbergen het diagnoseprogramma Competensys. Met dat programma is vorig jaar het hele klantenbestand al in beeld gebracht. Dit is de basis geweest om het klantenbestand niet alleen rechtmatig maar ook inzichtelijk over te zetten naar de uitvoeringsorganisatie.

Werkplein

Samen met de gemeenten Borne, Hengelo en Hof van Twente is de gemeente Haaksbergen aangesloten bij het Werkplein Midden Twente. Daarnaast zijn ook het UWV het ROC (leer-werkkloket) en de SWB Midden Twente aangesloten. Nieuw is dat er gekozen is voor een vaste managementteam. Dit managementteam heeft meer mandaat waardoor er effectiever gewerkt kan worden.

Het werkplein is onder meer belast met het op elkaar afstemmen van vraag- en aanbod op de arbeidsmarkt. Daartoe is nu een marktwerkingsplan opgesteld. Dit plan heeft tot doel om de kans op een succesvolle matching tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt in Twente te vergroten. Dit geldt voor de brede doelgroep werkzoekenden: zowel WW, Wajong, bijstand en dus ook de doelgroep Banenafpraak (garantiebanen).

Voordeel van het plan is dat werkgevers één contactpersoon en dus één aanspreekpunt hebben. Alle vacatures en bedrijfscontacten worden overigens geregistreerd in SONAR en WBS.

Met betrekking tot de werkwijze is het werkplein overgestapt van een lokaal gerichte benadering naar een branchegerichte benadering. In plaats van werkzoekenden vanuit het eigen Werkplein Midden Twente werkgebied te plaatsen op vacatures in de eigen regio, worden matches tot stand gebracht binnen branches in de gehele werkpleinregio Twente. Bijkomend voordeel is dat de adviseurs werk zich kunnen specialiseren in een bepaalde branche en zo betere kunnen inspelen op de wens van werkgevers.

Dit betreft de algemene werkwijze van het Werkplein. Haaksbergen heeft en houdt daarnaast ook haar eigen lokaal gerichte uitstroombesleid. De gemeente Haaksbergen heeft een eigen contactpersoon op het Werkplein die bijvoorbeeld voor Haaksbergen meewerkt voor het project Werken in Duitsland.

⁶ WBS: Werkcoach BemiddelingsService. In dit systeem staan vacatures geregistreerd.

Aanpak ouderen werkloosheid

Een bekend (landelijk) fenomeen is dat ouderen moeilijk weer aan het werk komen indien zij eenmaal werkloos zijn. Het niet op elkaar aansluiten van vraag en aanbod speelt daarbij een rol. Vanuit het ministerie SZW wordt voor de periode 2017 – 2018 landelijk 5 miljoen beschikbaar gesteld voor de bestrijding van werkloosheid onder ouderen.

Doel van het project is dat er een aantal praktische activiteiten worden ontwikkeld om oudere werkzoekenden te ondersteunen bij het verkrijgen van werk. Het project wordt Twente-breed opgepakt. De bedoeling is het project in december in de regio wordt goedgekeurd en dat de uitvoering start in 2017. Het voorstel is om dit project ook in het marktbeperkingsplan voor 2017 van het Werkplein op te nemen.

Aanpak jeugdwerkloosheid

De aanpak van de jeugdwerkloosheid wordt in Twente in regionaal verband georganiseerd. Bij het jongerenoffensief zijn verschillende partijen betrokken zoals de Twentse gemeenten, het UWV, de Werkpleinen, het ROC, het RMC en het leer- werkloket.

Vanuit het zogenaamde jongerenoffensief wordt ingezet op activiteiten gericht op het versterken van de werknemersvaardigheden van jongeren en het sturen op actief zoekgedrag. Ook wordt aandacht besteed aan de aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt. Dit wordt onder meer vorm gegeven door aan te geven welke opleidingen de meeste kans op werk bieden. Daarnaast worden banenmarkten georganiseerd specifiek voor jongeren en wordt jongeren de mogelijkheid geboden op bezoek te gaan bij bedrijven met als doel zich te oriënteren op mogelijke functies. Extra focus wordt gelegd op VSO/PRO jongeren en statushouders.

Baanbrekend landschap

Het project 'baanbrekend landschap' heeft tot doel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te activeren en waar mogelijk te laten re-integreren in de groene sector. Deelnemers worden gedurende het project gecoacht op arbeidsvaardigheden (tijdsplanning, afspraken nakomen, etc.). Daarnaast krijgen ze specifieke cursussen die te maken hebben met landschapsbeheer en veilig werken. AOC Oost verzorgt de opleidingen. Bij Groeipunt (onderdeel van AOC Oost) hebben de deelnemers de mogelijkheid om zich verder te scholen door middel van een leerwerktraject. Het behalen van een diploma vergroot hun kansen op de arbeidsmarkt. De groene sector en het bedrijfsleven wordt ook betrokken bij het project, zodat de kans op een daadwerkelijke baan wordt vergroot. De bedoeling is dat voor het project een structurele organisatie wordt ontwikkeld.

Social Impact Bond

Deze Social Impact Bond (SIB) is een project dat er op is gericht om in tweeënhalfjaar 138 werkzoekenden in Duitsland aan de slag te laten gaan in technische beroepen. De SIB is een samenwerkingsverband tussen de overheid en de markt om een maatschappelijk probleem aan te pakken. Partners zijn de gemeente Enschede, de Start Foundation in Eindhoven, het sociale fonds van ABN Amro en uitvoerder 'BOAS Werkt'.

De Start Foundation in Eindhoven en het sociale fonds van ABN Amro investeren samen 1,1 miljoen in het project. Daarvoor regelt uitvoerder BOAS Werkt een technische opleiding, een taal cursus, woon-werkvervoer en begeleiding voor de deelnemers. De opleiding, in onder meer de bouw, metaalbewerking, lassen en loodgieten, wordt verzorgd door een zogenaamd 'Kreishandwerkerschaft'.⁷ Indien de werkzoekenden de opleiding en taal cursus goed doorlopen dan krijgen ze een contract voor een half jaar of een jaar. Met de besparing op de uitkering die door de uitstroom wordt gerealiseerd, wordt de investering door de gemeente aan de Start Foundation en ABN terugbetaald. Daarbij ligt het risico bij de investeerders.

⁷ Een Kreishandwerkerschaft is een belangenvereniging van werknemers en zelfstandigen die werkzaam zijn in o.m. de bouw, metaal, lassen, loodgieten. Deze belangvereniging is ook een opleidingsinstituut.

Op het moment dat de gemeente Enschede niet voldoende geschikte mensen kan aanleveren uit hun gemeentelijk bestand, zal de vervolgstap zijn dat via het Werkplein geschikte kandidaten uit andere gemeenten geworven worden. Verwacht wordt dat dit project een positieve invloed heeft op de uitstroom, te meer daar werkzoekenden uit zichzelf niet zo snel solliciteren in Duitsland.

Overige maatregelen gericht op uitstroom

Bij de SWB Midden Twente en de AT groep hebben wij trajecten ingekocht om bijstandsgerechtigden werkritme op te laten doen en om in de praktijk te laten beoordelen of de klanten in staat zijn om te werken en zo ja wat de belastbaarheid van hen is.

Aan klanten met een korte of geen afstand tot de arbeidsmarkt worden sollicitatietrainingen gegeven en zij worden geholpen bij het maken van een CV. Dit vindt plaats op zowel het Stadskantoor van Hengelo als het gemeentehuis van Haaksbergen.

Maatregelen 2015

De volgende maatregelen ter bevordering van de uitstroom zijn ter onderbouwing van de vangnetuitkering voor 2015 vorig jaar gepresenteerd:

- Bestandsanalyse en plaatsingsmogelijkheden.
- Formeren van een uitstroomteam.
- Samenwerking Werkplein De Gieterij.
- Begeleiding en plaatsing uitkeringsgerechtigden door de SWB.
- Werken in Duitsland.
- Samenwerking ROZ.
- Het plaatsen van bijstandsgerechtigden op participatieplaatsen.
- Regionale samenwerking 14 Twentse gemeenten.

Deze maatregelen zijn nog steeds van kracht of zijn geïntegreerd in andere projecten. Voor een uitgebreide toelichting van de onderwerpen wordt naar nota nummer 2096, aangeboden in de raadsvergadering van 16 december 2015, verwezen.

Overige maatregelen

Toetreding samenwerking Borne Hengelo

Per 1 oktober is Haaksbergen toegetreden tot de 'samenwerkingsorganisatie Borne, Hengelo' in de nieuwe uitvoeringsorganisatie 'Werk en Inkomen, Borne, Hengelo en Haaksbergen'. We verwachten dat de samenwerking door onder meer schaalvoordeel oplevert en de kwaliteit van de organisatie een impuls geeft voor wat betreft de uitvoering voor de drie aangesloten gemeenten als geheel.

Opschoning bestand SZ-specialisten

In 2015 is het bureau SZ-specialisten gestart met het opschonen van de bijstandsdossiers. Deze werkzaamheden zijn medio 2016 afgerond. Daarbij heeft het bureau zich met name gericht op de rechtmatigheid. Eén van de doelen was om het bestand opgeschoond over te dragen aan de uitvoeringsorganisatie. Daarnaast is een effect geweest dat een aantal uitkeringen is beëindigd. De interne controlemedewerkers van de uitvoeringsorganisatie hebben geconstateerd dat de uitvoering over 2015 rechtmatig is geweest. Inmiddels heeft ook de accountant een goedkeurende verklaring afgegeven.

Hoogte van de uitkering

Uit de monitoring komt naar voren dat de prijs voor een gemiddelde uitkering in Haaksbergen hoger ligt dan de gemiddelde prijs in Borne en Hengelo. De prijs in Borne en Hengelo wijkt overigens niet sterk⁸ af van de door het ministerie SZW geprognosticeerde prijs per uitkering voor 2016. Op korte termijn voeren wij een gedetailleerde analyse uit om de oorzaak van de afwijking te achterhalen. Aan de hand van de bevindingen wordt bepaald of en zo ja op welke wijze het verschil het snelst kan worden teruggebracht.

Debiteuren

Op basis van een analyse met betrekking tot de debiteuren bleek dat de registratie verbeterd kan worden. Debiteuren zijn oud-klienten van sociale zaken met een schuld aan de dienst. De procedure is dat maximaal twee keer wordt aangemaand waarna loonbeslag wordt opgelegd. Voorwaarde hiervoor is wel dat de debiteur een inkomen boven de beslagvrije voet ontvangt. Door de verbeterde registratie wordt verwacht dat de opbrengsten uit terugvorderingen toenemen.

Daarnaast wordt de bijstand vanaf 1 oktober verhaald op ex-partners, daar waar dat in het verleden niet gebeurde.

Monitoring en sturing

Ten behoeve van de monitoring van de bijstandsontwikkeling wordt een maandelijks overzicht opgesteld. Onderdeel van de monitor is de ontwikkeling van het bijstandsvolume (algemene bijstand loaw en loaz) en de kosten van de bijstandsverlening. Daarnaast worden de kosten voor bijzondere bijstand en het minimabeleid, de uitstroomcijfers, de preventiequote en de bezwaarafhandeling in het overzicht mee genomen.

Dit overzicht wordt maandelijks besproken in het portefeuillehouder overleg. Indien nodig wordt er op basis van de monitor bijgestuurd.

Toetsing en Interne controle

In de uitvoeringsorganisatie wordt de kwaliteit van de processen door een aantal maatregelen geborgd. Ten eerste zijn er borgingen in het uitkeringssysteem zelf aangebracht om fouten te voorkomen. Het uitkeringssysteem wordt overigens ook door de accountant gecontroleerd. Daarnaast bestaat er een systeem van toetsing, bestaande uit een collegiale controle, controle door toetsers en interne controle.

Collegiale toets:

Werkprocessen zoals aanvragen, rechtmatigheidsonderzoeken, beëindigingen, mutaties, et cetera, kunnen niet door de behandelend klantmanager worden gefiatteerd. Dit wordt gedaan door een collega, nadat deze een zogenaamde collegiale toets heeft uitgevoerd. Indien de collega een onjuistheid constateert, dient de behandelend klantmanager deze fout eerst te herstellen.

Toetsing

Naast de collegiale toets worden de processen achteraf via steekproeven gecontroleerd door toetsers.⁹ Dagelijks worden daartoe steekproeven getrokken. Per klantmanager wordt per proces een score ingevuld. Omissies worden bij de klantmanager teruggesteld om te worden hersteld. De scores per klantmanager komen op de bestandsfoto en worden met hen besproken. De bestandsfoto geeft naast de kwaliteitscores ook informatie over de samenstelling van de caseload, de aantallen werkprocessen en de afhandelduur en signalen ter verbetering van de

⁸ Daar het om een prognose gaat is een afwijking normaal. Ook bijvoorbeeld het inkomen uit arbeid of een WW uitkering is van invloed op de hoogte van de gemiddelde uitkeringsprijs.

⁹ Voor nieuwe klantmanagers geldt dat alle processen worden gecontroleerd.

registratie in GWS4all. Doordat toetsing vlak na afronding van het proces plaatsvindt worden fouten in een vroegtijdig stadium opgespoord en hersteld.

Interne controle

De interne controle voert achteraf controles uit op basis van eigen steekproeven. Deze steekproeven worden per proces getrokken. Wanneer fouten vaker voorkomen wordt de steekproef vergroot. De gevonden fouten worden teruggekoppeld aan de uitvoering. Enerzijds om de fout te herstellen, anderzijds voor het leereffect. Naast de reguliere controles worden thematische onderzoeken uitgevoerd met als doel de kwaliteit van de uitvoering te verbeteren. De controlewerkzaamheden vormen de input voor de jaarlijkse accountantscontrole.

NB: In de nieuwe organisatie worden juristen, toetsers en intern controleurs fysiek samengevoegd in één afdeling. Het doel is dat door 'sparren' en georganiseerd overleg het lerend vermogen binnen de uitvoeringsorganisatie verder wordt ontwikkeld. Dit komt ook de uitvoering ten behoeve van de gemeente Haaksbergen ten goede.

c. Hoe kwalificeert het college het effect van deze maatregelen?

De maatregelen hebben effect. Het bijstandsvolume over 2016 is redelijk stabiel.